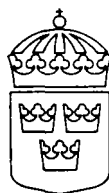

Regeringens proposition 1992/93:208

om vissa tullfrågor avseende ADB-hantering

Prop.
1992/93:208

Regeringen föreslår riksdagen att anta det förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 1 april 1993.

På regeringens vägnar

Carl Bildt

Bo Lundgren

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen lämnas förslag till ändringar i tullagen och i lagen om automatisk databehandling vid taxeringsrevision, m.m. Ändringarna berör i huvudsak frågor om automatisk databehandling (ADB) med anknytning till tullverksamhet. Det gäller regleringen av det tekniska förfarandet vid elektroniskt uppgiftslämnande till tulldatasystemet (TDS), skyldighet för importörer att bevara vissa styrkande handlingar som i regel inte behöver företes vid elektroniskt uppgiftslämnande och tullmyndighets rätt att ta del av ADB-lagrade uppgifter vid revision.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 1993.

1 Förslag till

Lag om ändring i tullagen (1987:1065)

Härigenom föreskrivs i fråga om tullagen (1987:1065)
dels att 11 a, 75-78 och 115 §§ skall ha följande lydelse,
dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 16 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 a §¹

Tullmyndigheten kan ge tillstånd till att tulldeklaration och andra uppgifter som skall avges enligt denna lag eller enligt lagen (1987:1069) om tullfrihet m.m. får lämnas genom ett elektroniskt dokument till tulldatasystemet eller på annat sätt med hjälp av automatisk databehandling.

Med ett elektroniskt dokument avses en upptagning vars innehåll och utställare kan verifieras genom ett visst tekniskt förfarande.

Regeringen får meddela föreskrifter om det tekniska förfarandet för uppgiftslämnandet och om förfarandet i övrigt.

Ett tillstånd enligt första stycket får förenas med villkor om det tekniska förfarandet för uppgiftslämnandet och om förfarandet i övrigt.

Ett tillstånd enligt första stycket får förenas med *särskilda* villkor om det tekniska förfarandet för uppgiftslämnandet och om förfarandet i övrigt.

En tullmyndighet får genom tulldatasystemet överföra elektroniska dokument och andra upptagningar till en uppgiftslämnare.

16 §

Den för vars räkning en vara förts in till tullområdet är skyldig att i skälig omfattning genom räkenskaper, anteckningar eller på annat lämpligt sätt sörja för att det finns underlag för att fullgöra deklarationsskyldigheten och för kontroll av hur den har fullgjorts.

Avser tulldeklarationen en vara som är införselreglerad skall vad som nu sagts även gälla handlingar som visar att införselvillkoren är uppfyllda.

¹ Senaste lydelse 1992:573.

Underlaget skall bevaras under fem år efter den dag då varan anmäldes till förtullning eller den längre tid som för vissa uppgifter eller handlingar kan vara föreskriven i annan lag eller författning.

75 §

För kontroll av att anmälnings- och uppgiftsskyldighet enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen fullgjorts riktigt och fullständigt får tullmyndigheten, utöver undersökning enligt 63 §, förelägga den som är uppgiftsskyldig att för granskning tillhandahålla tullmyndigheten räkenskaper, anteckningar och andra handlingar som rör hans verksamhet. Även den för vars räkning en vara *införts eller utförts och annan* som bedriver verksamhet av sådan beskaffenhet att uppgift som är av betydelse för kontrollen kan hämtas ur anteckningar eller andra handlingar, som rör verksamheten, *kan föreläggas att tillhandahålla handlingar som behövs för kontrollen.*

För kontroll av att anmälnings- och uppgiftsskyldighet enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen fullgjorts riktigt och fullständigt får tullmyndigheten, utöver undersökning enligt 63 §, förelägga den som är uppgiftsskyldig att för granskning tillhandahålla tullmyndigheten räkenskaper, anteckningar och andra handlingar som rör hans verksamhet. Även den för vars räkning en vara *förts in eller förts ut kan föreläggas att tillhandahålla handlingar som behövs för kontrollen. Detsamma gäller andra personer* som bedriver verksamhet av sådan beskaffenhet att uppgift som är av betydelse för kontrollen kan hämtas ur anteckningar eller andra handlingar, som rör verksamheten.

Avser ett föreläggande enligt första stycket räkenskaper som förs med hjälp av automatisk databehandling skall dessa därvid efter tullmyndighetens bestämmande tillhandahållas i utskrift eller på medium för automatisk databehandling.

76 §

I beslut om granskning enligt 75 § skall tullmyndigheten förordna en eller flera tjänstemän att verkställa granskningen. Tullmyndigheten får, när det behövs, bestämma tid och plats för granskningen.

I beslut om granskning enligt 75 § skall tullmyndigheten förordna en eller flera tjänstemän att verkställa granskningen. Tullmyndigheten får, när det behövs, bestämma tid och plats för granskningen. *Om den som granskas medger det får granskningen göras också i annat utrymme hos honom än sådant som huvudsakligen används för verksamheten.*

77 §

Om det är möjligt, skall granskningen ske på sådant sätt och på sådan tid att den inte hindrar verksamheten för den vars handlingar är föremål för granskning. Om räkenskaper och andra handlingar skall granskas på någon annan plats än där de förvaras, skall de mot kvitto överlämnas till den som skall verkställa granskningen. Handlingarna skall lämnas tillbaka så snart som möjligt.

Om det är möjligt, skall granskningen ske på sådant sätt och på sådan tid att den inte hindrar verksamheten för den vars handlingar är föremål för granskning. *Den får inte utan särskilda skäl verkställas hos enskild mellan kl. 19 och kl. 8.* Om räkenskaper och andra handlingar skall granskas på någon annan plats än där de förvaras, skall de mot kvitto överlämnas till den som skall verkställa granskningen. Handlingarna skall lämnas tillbaka så snart som möjligt.

78 §

Den som verkställer granskningen får ta del av handlingar som är av betydelse för denna även om den, vars handlingar är föremål för granskningen, är skyldig att iaktta tystnad om deras innehåll. Föreligger sådan skyldighet eller anser den vars handlingar skall granskas att handlingens innehåll inte bör komma till någon annans kännedom, får länsrätten på talan av honom besluta att handlingen skall undantas från granskningen, om synnerliga skäl motiverar det. *Länsrättens beslut får inte överklagas.*

Den som verkställer granskningen får ta del av handlingar som är av betydelse för denna även om den, vars handlingar är föremål för granskningen, är skyldig att iaktta tystnad om deras innehåll. Föreligger sådan skyldighet eller anser den vars handlingar skall granskas att handlingens innehåll inte bör komma till någon annans kännedom, får länsrätten på talan av honom besluta att handlingen skall undantas från granskningen, om synnerliga skäl motiverar det.

Länsrätten får besluta om begränsning av rätten att bearbeta sådana räkenskaper som enligt 75 § andra stycket tillhandahållits på medium för automatisk databehandling, om det behövs för att uppgifter, som enligt första stycket skall undantas från granskningen, inte skall bli tillgängliga för den som verkställer granskningen.

Länsrättens beslut får inte överklagas.

115 §²

Regeringen får bemyndiga Generaltullstyrelsen att meddela föreskrifter i de ämnen som anges i 3 §, 5 § andra stycket, 7 § första stycket 1, 7 § andra stycket, 8 § första stycket 2 och andra stycket, 9 § första stycket, 12 § tredje stycket, 14 § andra stycket, 15 § tredje stycket, 16 § första stycket, 27, 34 a, 44 och 45 §§, 47 § första stycket andra meningen, 49 § första stycket, 51 § andra stycket, 52 § andra stycket, 72 §, 73 § tredje stycket och 110-113 §§.

Regeringen får bemyndiga Generaltullstyrelsen att meddela föreskrifter i de ämnen som anges i 3 §, 5 § andra stycket, 7 § första stycket 1, 7 § andra stycket, 8 § första stycket 2 och andra stycket, 9 § första stycket, *11 a § tredje stycket*, 12 § tredje stycket, 14 § andra stycket, 15 § tredje stycket, 16 § första stycket, 27, 34 a, 44 och 45 §§, 47 § första stycket andra meningen, 49 § första stycket, 51 § andra stycket, 52 § andra stycket, 72 §, 73 § tredje stycket och 110-113 §§.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1993.

² Senaste lydelse 1992:573.

Lag om ändring i lagen (1987:1231) om automatisk databehandling vid taxeringsrevision, m.m.

Härigenom föreskrivs att 1, 3 och 6 §§ lagen (1987:1231) om automatisk databehandling vid taxeringsrevision, m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag gäller vid myndighets revision avseende skatter och socialavgifter *som* innefattar automatisk databehandling av personuppgifter i personregister enligt datalagen (1973:289).

Denna lag gäller vid myndighets revision avseende skatter och socialavgifter *samt vid granskning enligt 75 § tullagen (1987:1065), när åtgärden* innefattar automatisk databehandling av personuppgifter i personregister enligt datalagen (1973:289).

3 §

Datainspektionen utövar tillsyn över att granskning som sker med hjälp av automatisk databehandling inte medför otillbörligt intrång i personlig integritet. Härvid tillämpas 15 § andra stycket och 16 § datalagen (1973:289).

Den som verkställer revisionen skall lämna datainspektionen de uppgifter om den automatiska databehandlingen som inspektionen begär för sin tillsyn.

Den som verkställer revisionen *eller granskning enligt 75 § tullagen (1987:1065)* skall lämna Datainspektionen de uppgifter om den automatiska databehandlingen som inspektionen begär för sin tillsyn.

6 §

Den som har beslutat om revisionen och den hos vilken revisionen sker får överklaga datainspektionens beslut enligt denna lag hos regeringen. Även justitiekanslern får överklaga ett sådant beslut för att ta till vara allmänna intressen.

Den som har beslutat om revisionen *eller granskning enligt 75 § tullagen (1987:1065)* och den hos vilken revisionen *eller granskningen* sker får överklaga Datainspektionens beslut enligt denna lag hos regeringen. Även Justitiekanslern får överklaga ett sådant beslut för att ta till vara allmänna intressen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1993.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 1 april 1993

Närvarande: statsministern Bildt, ordförande, och statsråden Friggebo, Johansson, Laurén, Hörnlund, af Ugglas, Dinkenspiel, Thurdin, Hells-vik, Wibble, Björk, Davidson, Könberg, Lundgren, Unckel, P. Wester-berg och Ask

Föredragande: statsrådet Lundgren

Proposition om vissa tullfrågor avseende ADB-hantering

1 Ärendet

Den 3 september 1986 tillkallade chefen för Finansdepartementet en särskild utredningsman (f.d. generaldirektören Sven Moberg) att utreda hur Tullverkets pappersbaserade rutiner skulle kunna ersättas med elektroniskt uppgiftslämnande. Utredningen antog namnet Tulldata-utredningen och lämnade den 1 september 1987 ett delbetänkande, Datoriseringen av Tullverkets export- och importrutiner - Förstudie, (SOU 1987:40) och den 27 juni 1989 slutbetänkandet Datoriseringen av tullrutinerna - Slutrapport (SOU 1989:40). I delbetänkandet presenterades grunddragen i ett tulldatasystem och i slutbetänkandet lämnades förslag till hur ett sådant system bör utformas i detalj. Tulldatautredningen lämnade inte några författningsförslag utan föreslog i en skrivelse den 1 september 1988 att författningsförslagen borde beredas i särskild ordning.

Regeringen bemyndigade den 17 november 1988 chefen för Finansdepartementet att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att lämna förslag om de författningsändringar som behövs inför Tullverkets datorisering. Med stöd av detta bemyndigande förordnade departementschefen den 15 december 1988 dåvarande rättschefen Johan Hirschfeldt till särskild utredare.

Utredningen antog namnet Utredningen om lagstiftningsbehovet vid tulldatoriseringen (TDL-utredningen).

I april 1989 överlämnade TDL-utredningen delbetänkandet Tullregisterlag m.m. (SOU 1989:20). Där behandlas bl.a. grundläggande förvaltningsrättsliga frågor med anknytning till elektroniska dokument och nödvändiga författningsändringar för en datorisering av procedurerna vid export av varor. Betänkandet låg till grund för en proposition med förslag till tullregisterlag m.m. (prop. 1989/90:40). Riksdagen antog den nya lagstiftningen (bet. 1989/90:SkU19, rskr. 1989/90:188, SFS 1990:137-139). Regeringen beslutade senare om de förordningar som

kompletterar lagstiftningen i ämnet (SFS 1990:179-181). Författningarna trädde i kraft den 1 juni 1990. Tulldatasystemet (TDS) togs därefter i bruk på exportsidan.

I april 1990 överlämnade utredningen delbetänkandet Författningsreglering av nya importrutiner m.m. (SOU 1990:37). Där behandlas i första hand de författningsändringar som bedömdes behövliga till följd av Tulldatautredningens förslag till nya importrutiner och de rättsliga frågor som aktualiserats genom Tulldatautredningens slutbetänkande. TDL-utredningens betänkandet låg till grund för en proposition med förslag till en anpassning av tullklareringsrutinerna vid import till ett datoriserat förfarande (prop. 1990/91:75). Riksdagen antog den nya lagstiftningen (bet. 1990/91:SkU16, rskr. 1990/91:173, SFS 1991:157). Regeringen utfärdade därefter förordningen (1991:1297) om ändring i tullförordningen (1987:1114). Författningarna trädde i kraft den 1 januari 1992.

I mars 1992 lämnade TDL-utredningen sitt slutbetänkande Kontrollfrågor i tulldatoriseringen m.m. (SOU 1992:23). I betänkandet behandlas föreskrifter om uppgiftslämnande och vissa rättsliga frågor om kontroll. Kontrollfrågorna avser främst tullmyndigheternas tillgång till företagens ADB-baserade räkenskaper och rätt att öppna brev och andra förtroliga försändelser för tullkontroll. Vidare behandlas vissa registerfrågor, såsom utlämnande av personuppgifter ur tullregistret till utlandet. Utredningens sammanfattning av betänkandet bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 1*.

Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna bör fogas till protokollet som *bilaga 2*.

En sammanställning av remissyttrandena över betänkandet har upprättats i Finansdepartementet och finns tillgänglig i lagstiftningsärendet (Dnr 2528/92). Till protokollet bör fogas de delar av utredningens lagförslag som inte är identiska med lagförslagen i lagrådsremissen som *bilaga 3*.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 18 mars 1993 att inhämta Lagrådets yttrande över lagförslagen. De till Lagrådet överlämnade förslagen bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 4*.

Lagrådet som yttrat sig över de remitterade förslagen den 25 mars 1993, lämnar förslagen utan erinran. Lagrådets yttrande bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 5*. Jag har efter att lagrådet lämnat sitt yttrande gjort några redaktionella ändringar i lagförslagen.

Jag avser att nu ta upp frågan om lagstiftning på grundval av TDL-utredningens slutbetänkande. Utredningens förslag om reglering av brevöppning behandlas dock inte i detta sammanhang.

2 Reglering av det tekniska förfarandet vid lämnande av elektroniska dokument till TDS

Prop. 1992/93:208

Mitt förslag: Regeringen får meddela föreskrifter om det tekniska förfarandet och förfarandet i övrigt för lämnande av elektroniska dokument till tulldatasystemet. Befogenheten får delegeras till Generaltullstyrelsen.

Utredningens förslag överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: *Statskontoret* har efterlyst en generell lösning för alla områden där elektroniska dokument kan komma att användas. I övrigt har remissinstanserna inte haft någon invändning mot utredningens förslag.

Skälen för mitt förslag: Begreppet elektroniskt dokument infördes i svensk lagstiftning i samband med införandet av tullregisterlagen (1990:137). Begreppet definierades i 12 a § tullagen (numera 11 a §) som en upptagning vars innehåll och utställare kan verifieras genom ett visst tekniskt förfarande. Det tekniska förfarandet reglerades i lag endast genom att det i paragrafens tredje stycke anges att ett tillstånd att lämna uppgifter elektroniskt får förenas med villkor om det tekniska förfarandet för uppgiftslämnandet och om förfarandet i övrigt. Som skäl för att inte mer utförligt reglera det tekniska förfarandet i lag angav föredragande statsråd i prop. 1989/90:40 s. 27 att området befann sig under utveckling och att parterna måste ha möjlighet att anpassa sig till detta.

Området för elektronisk överföring av uppgifter får fortfarande anses vara under teknisk utveckling. TDS har emellertid varit i bruk i olika delar sedan mitten av år 1990 och Generaltullstyrelsen har kommit långt med utvärderingen av de för TDS nödvändiga villkoren. Den som önskar lämna uppgifter via elektroniskt dokument till TDS måste ha en viss typ av abonnemang och sända informationen i vissa angivna teckenkoder. Överföringen skall ske i vissa fastställda standardmeddelanden i visst angivet format. För ändamålet har utarbetats ett s.k. dataregelverk som till övervägande del bygger på internationella standarder. Förändringar av standarder m.m. kommer säkerligen att ske. Sådana ändringar torde framöver hanteras mer praktiskt i ett generellt regelverk än genom ändrade villkor i varje enskilt tillståndsbeslut.

En reglering av sådant slag avser förpliktelser för enskilda i förhållande till det allmänna och skall därför ha stöd i lag. Detaljregleringen av förfarandet bör dock ske på myndighetsnivå. Jag delar utredningens uppfattning att det i tullagen bör införas en rätt för regeringen att meddela föreskrifter och att detta bemyndigande skall kunna delegeras till Generaltullstyrelsen.

Bestämmelsen i nuvarande tredje stycket 11 a § tullagen bör dock behållas. Därigenom ges behövliga möjligheter till särskilda lösningar i enskilda fall.

Att i detta sammanhang ordna en mer generell lösning som även täcker områden utanför TDS låter sig inte nu göras. Inte heller torde ett genomförande av vad jag förordat försvåra införandet av sådana mer generella regler som Statskontoret efterlyser.

Mitt förslag innebär ändringar i 11 a och 115 §§ tullagen.

Prop. 1992/93:208

3 Styrkande handlingar

Mitt förslag: En särskild arkiveringsskyldighet införs för importörer avseende styrkande handlingar. Bevarandetiden blir fem år.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med mitt.

Remissinstanserna har i huvudsak inte invänt mot förslaget. Invändningar har dock riktats mot de enskilda delarna i förslaget.

Riksskatteverket anser att bevarandetiden bör vara sju år liksom motsvarande regel i lagen (1968:430) om mervärdesskatt.

Industriförbundet, Grossistförbundet och Svenska arbetsgivarföreningen anser att bevarandetiden bör vara kortare med hänsyn till EG-lagstiftningen och att eftertulltaxeringstiden och företagens besvärstid bör anpassas därtill.

Generaltullstyrelsen och TCO/TULL-KUST har ansett att sättet för bevarande bör regleras, att en sanktionsmöjlighet bör införas samt att det även bör kunna åläggas en skyldighet att bevara handlingar som visar att införselvilkoren är uppfyllda för en importreglerad vara och utförselvilkoren för krigsmateriel, viss högteknologisk materiel och produkter som kan användas i massförstörelsesyfte. Även *Kommerskollegiet* har ansett att frågan om sanktionsmöjlighet bör övervägas ytterligare.

Skälen för mitt förslag: När en vara anmäls till förtullning skall den tullskyldige lämna en deklaration till tullmyndigheten. Generaltullstyrelsen får föreskriva att till en sådan tulldeklaration skall fogas vissa handlingar för att styrka uppgifterna i deklarationen om den vara som skall förtullas. Sådana handlingar kallas styrkande handlingar.

Det finns inte några särskilda krav i tullagstiftningen på bevarande av styrkande handlingar hos den tullskyldige. En sådan skyldighet kan finnas på andra grunder, främst till följd av bokföringslagens bestämmelser, men i andra fall finns inte något krav på bevarande. I det grundläggande förtullningsförfarande som hittills tillämpats har en sådan föreskrift ansetts överflödigt eftersom underlaget bifogats deklarationen.

Avsikten är dock att styrkande handlingar som huvudregel inte skall behöva visas upp vid elektroniskt uppgiftslämnande. Ett sådant krav skall föreligga endast när en tullmyndighet särskilt begär att viss styrkande handling skall visas upp. Därmed uppstår ett behov av att styrkande handlingar bevaras.

I de fall Generaltullstyrelsen hittills har tillåtit den som har tillstånd att

lämna uppgifter elektroniskt att inte bifoga styrkande handlingar, har i stället som villkor för tillståndet uppställts en skyldighet att bevara underlaget i det enskilda fallet. För det fall villkoret inte har följts har tillståndet kunnat återkallas.

Detta förfarande kan användas när det är importören själv som har tillståndet att lämna uppgifterna elektroniskt. I framtiden skall dock en stor del av uppgiftslämnandet ske via ombud med stöd av ombudets tillstånd till elektroniskt uppgiftslämnande. I dessa fall är det varken lämpligt eller ens möjligt att i ombudets tillstånd lämna individuella föreskrifter om arkiveringsskyldighet vare sig för honom eller hans huvudman, dvs. för den för vars räkning varan införs. Det framstår därför som nödvändigt att lämna förfarandet med villkor lämnade i tillstånden när nu TDS byggs ut.

En bestämmelse om skyldighet för den för vars räkning en vara förs in i landet att bevara styrkande handlingar bör därför tas in i tullagen. Genom att använda uttrycket "den för vars räkning en vara förts in" undviks att någon annan än importören blir skyldig att bevara underlaget. Någon sådan skyldighet bör inte åläggas ombud eller Postverket i de fall dessa kan vara tullskyldiga vid införsel för annans räkning.

Med styrkande handlingar avses sådana handlingar som visar att de uppgifter om en vara som har lämnats i en tulldeklaration är riktiga. Det är i första hand faktura eller motsvarande handling, frakt- och försäkringshandlingar samt andra handlingar som avser köpet eller införseln av varan. Det kan även vara handlingar upprättade av den tullskyldige, såsom en värdeförsäkran i vissa fall, returintyg, användningsuppgift m.fl. intyg samt försäkringar som skall lämnas vid tillämpning av lagen (1987:1069) om tullfrihet m.m. och tullfrihetsförordningen (1987:1289). Ytterligare exempel på styrkande handlingar är varucertifikat och exportörsdeklarationer som utfärdats av myndighet eller exportör i exportlandet.

I vissa fall krävs importlicens eller importtillstånd för att en vara skall få föras in i landet. Sådana tillstånd utfärdas efter beslut av svensk myndighet. När det gäller handlingar som utfärdats av svensk myndighet finns inte något behov av att ålägga enskilda att bevara sådana handlingar. Dessa handlingar kan ju rekvireras från myndigheten vid behov. Därutöver finns det i vissa fall krav enligt de författningar som reglerar de enskilda tillstånden på att tillståndet skall visas upp för tullmyndigheten. I sådant fall kan tullmyndigheten givetvis inte underlåta att begära in sådant intyg. Som exempel kan nämnas sundhetscertifikat för växter och tillstånd till legal införsel av narkotika. Det kan dock tänkas förekomma fall, vid elektroniskt uppgiftslämnande, där Tullverket kan avstå från att begära in sådana handlingar som visar att ett införselvillkor är uppfyllt och som inte finnas bevarade på annat sätt. Jag delar därför Generaltullstyrelsens uppfattning att bevarandekravet även uttryckligen bör omfatta sådana handlingar. Även i de fall där det inte är oundgängligen nödvändigt att den enskilde bevarar t.ex. intyg utfärdade av svensk myndighet kan det framstå som lämpligt att denne ändå göra det.

Det finns inte tillräckligt underlag för att i detta sammanhang i tullagen införa en motsvarande skyldighet att bevara styrkande handlingar vid export.

Generaltullstyrelsen har vidare föreslagit att möjligheter att reglera sättet för handlingarnas bevarande bör införas. Som skäl för detta har anförts att det är viktigt att handlingarna lätt kan återfinnas vid en kontroll. Detta torde dock även vara ett intresse för den enskilde. Om handlingar som den enskilde är skyldig att bevara och som behövs för att styrka uppgifterna i en deklaration inte kan visas upp på begäran av tullmyndigheten torde detta som regel vara till nackdel för den enskilde. Frågan om hur handlingarna skall bevaras bör därför inte regleras i lag. Detta torde inte utgöra ett hinder för Generaltullstyrelsen att lämna rekommendationer om hur verket anser att handlingarna bör bevaras.

Bevarandetiden bör vara fem år efter den dag varan anmäldes till förtullning. Skäl att bestämma bevarandetiden till längre tid har inte framkommit. Tiden har bestämts med hänsyn till den period under vilken eftertulltaxering kan företas. Det är inte lämpligt att i detta sammanhang överväga ändringar avseende tiden för eftertulltaxering. Inte heller bör olika bevarandetider föreskrivas för vissa typer av handlingar. För det fall ifrågavarande material även omfattas av bokföringslagens bestämmelser bör i lagtexten införas en hänvisning till att det finns särskilda föreskrifter om skyldigheten att föra räkenskaper. Härigenom begränsar regeln inte bokföringslagens bestämmelser om arkiveringstidens längd, som är tio år.

Utredningen har inte föreslagit någon sanktionsregel kopplad till skyldigheten att bevara handlingarna. Jag delar utredningens bedömning att en sådan regel skulle stå i strid med det sanktionssystem som annars gäller på beskattningens område. Visar det sig vid kontroll att handlingar som behövs för att styrka riktigheten i yrkanden i en tulldeklaration saknas kan detta leda till skönstulltaxering med tulltillägg. Brister i hanteringen av styrkande handlingar påverkar naturligtvis även bedömningen av om en importör är lämpad att få lämna uppgifter elektroniskt.

Bestämmelserna om bevarande av styrkande handlingar bör tas in i en ny paragraf, 16 a §, i tullagen.

Mitt förslag: En tullmyndighets rätt att ta del av ADB-baserade räkenskaper regleras. Till bestämmelsen fogas efter taxeringslagens förebild en regel som klart markerar vilka utrymmen som den enskilde är skyldig att lämna tillträde till i samband med granskning. Bestämmelsen kompletteras med en regel om tidpunkten för granskningen. Datatinspektionens rätt att utfärda föreskrifter avseende ADB-revision skall även omfatta Tullverkets verksamhet.

Utredningens förslag överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: *Kammarrätten i Stockholm, Standardiseringskommissionen i Sverige, Stockholms Handelskammare, Grossistförbundet och Malmö Tingsrätt* har anfört att pågående utredningar på dataområdet och avseende EG bör avvaktas. *Statskontoret* har ansett att importmoms-hanteringen bör överföras till skattemyndigheterna och att Tullverket därmed inte skulle ha behov av att genomföra ADB-baserade revisioner. *Föreningen Auktoriserade Revisorer* och *Riksskatteverket* har tillstyrkt förslaget i sin helhet. Övriga remissinstanser som har yttrat sig har haft synpunkter på olika delar av förslaget. *Hovrätten för Nedre Norrland* har ansett att begreppet räkenskaper bör definieras i tullagen. *General-tullstyrelsen* och *TCO/TULL-KUST* har ansett att Tullmyndigheterna bör få samma befogenheter som skattemyndigheterna. *Industriförbundet* och *SAF* har ansett att företagen bör få avgöra om begärt material skall överlämnas till Tullverket i utskrift eller på ADB-medium.

Skälen för mitt förslag: Tullverket har långt gående kontrollbefogenheter avseende räkenskaper. Det är dock oklart om material som lagras med hjälp av automatisk databehandling (ADB) omfattas av tullagens handlingsbegrepp. Eftersom ADB används i mycket stor omfattning inom näringslivet och då kontrollen av handlingar naturligtvis inte skall vara beroende av på vilket sätt uppgifter i räkenskaper lagras, bör det nu klart regleras att tullmyndigheterna har rätt att ta del av ADB-baserade räkenskaper.

Hovrätten för Nedre Norrland har ansett att begreppet räkenskaper bör definieras. Det är riktigt att begreppet inte har ett klart och entydigt innehåll. Det är dock inte avsikten att begreppet i detta sammanhang skall ha någon annan innebörd än det har i de andra sammanhang där begreppet förekommer i lagstiftning. Jag anser att det därför inte är lämpligt att definiera begreppet särskilt i tullagen.

I fråga om sättet för Tullverket att få del av ett företags ADB-baserade räkenskaper delar jag TDL-utredningens uppfattning att tulltjänstemännen inte själva skall få använda företagets tekniska utrustning. Skattemyndigheterna har en vidare befogenhet vid taxeringsrevision men jag anser att det för närvarande inte finns skäl att på tullområdet införa en möjlighet att använda företagens tekniska utrustning.

Utredningen har föreslagit att Tullverket skall få avgöra om uppgifterna i ett enskilt fall skall lämnas på papper eller på ADB-medium. Skall uppgifterna lämnas på ADB-medium skall de enligt utredningens förslag lämnas i ett för Tullverket läsbart skick. Från näringslivshåll har framförts att detta kan vara en belastning för vissa företag och att företaget därför bör få avgöra formen för utlämnande av uppgifterna.

I de allra flesta fall torde valet av medium för överlämnande av uppgifterna kunna ske i samförstånd mellan Tullverket och företaget så att en för båda parter godtagbar lösning kan nås.

Enligt min mening kan det dock finnas berättigade kontrollskäl för Tullverket att kräva att uppgifterna lämnas på ADB-medium och inte på papper. Det har inte framkommit något som talar så starkt mot utredningens förslag att detta kontrollintresse bör få vika. Naturligtvis skall dock Tullverket i sådant fall, såväl som i sina andra kontakter med näringslivet, göra kontakterna så smidiga för näringslivet som Tullverkets arbetsuppgifter tillåter. Detta innebär att Tullverket - om kontrollbehovet inte motiverar det - inte skall begära att få ut uppgifterna på ADB-medium om det innebär problem eller avsevärda kostnader för företaget.

Förslaget berör 75 § tullagen.

I syfte att ge samma skydd mot otillbörligt intrång i den personliga integriteten vid Tullverkets granskning av ADB-baserade räkenskaper som vid skattemyndighets taxeringsrevision bör ändringar göras i 1, 3 och 6 §§ lagen (1987:1231) om automatisk databehandling vid taxeringsrevision, m.m.

Dessutom bör efter taxeringslagens förebild tillägg göras i 76–78 §§ tullagen. Tillägget i 76 § avser vilka utrymmen som den enskilde är skyldig att lämna tillträde till i samband med granskningen. Tillägget i 77 § avser den tid under vilken granskning får verkställas hos enskild. Tillägget i 78 § innebär att en länsrätt kan förbjuda sådan bearbetning av ADB-baserade räkenskaper som gör sådana uppgifter tillgängliga som länsrätten funnit inte skall bli föremål för granskning.

5 Upprättade lagförslag

I enlighet med det anförda har inom Finansdepartementet upprättats förslag till

1. lag om ändring i tullagen (1987:1065),
2. lag om ändring i lagen (1987:1231) om automatisk databehandling vid taxeringsrevision, m.m.

Förslagen har granskats av Lagrådet.

6 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anförat hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att anta lagförslagen.

7 Beslut

Prop. 1992/93:208

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta det förslag föredraganden lagt fram.

(De två första styckena i utredningens sammanfattning, som behandlar utredningens tidigare betänkanden har här uteslutits.)

I föreliggande betänkande, som är utredningens slutbetänkande, behandlar utredningen föreskrifterna om uppgiftslämnandet och vissa rättsliga frågor om kontroll. Kontrollfrågorna avser främst tullmyndigheternas tillgång till företagens ADB-baserade räkenskaper och rätt att öppna brev och andra förtroliga försändelser för tullkontroll. Vidare behandlas vissa registerfrågor, såsom utlämnande av personuppgifter ur tullregistret till utlandet.

Utvecklingen av den rättsliga regleringen av uppgiftslämnandet och tullkontrollen.

I avsnitt 2 redovisar utredningen bl.a. lagtekniska frågor kring tullagen och lämnar en beskrivning av den rättsliga regleringen av uppgiftslämnandet och tullkontrollen.

Betydelsen av ett svenskt EG-medlemskap och av EES-avtalet

I avsnitt 3 lämnas en redogörelse över utvecklingen inom EG och vilka konsekvenser denna kan medföra för svenskt vidkommande. Enligt utredningen får ett svenskt EG-medlemskap konsekvenser för debitering och uppbörd av tull, mervärdesskatt och andra skatter och avgifter, insamling av uppgifter för handelsstatistiskt ändamål samt för den reguljära kontroll- och klareringsverksamheten i samband med trafiken till och från utlandet. I det arbetsprogram EG-kommissionen lagt fram den 30 januari 1991 för realiserandet av en tullunion anges som väsentliga uppgifter antagandet av en för EG gemensam tullagstiftning och avskaffandet av de interna gränserna den 1 januari 1993 samt införandet av gemensamma sanktioner vid brott mot EGs tullagstiftning.

När det gäller tulltaxeringsarbetet innebär ett svenskt medlemskap rent teoretiskt — om såväl Norge som Finland också vinner medlemskap — att detta arbete grovt räknat reduceras till 30 procent av nuvarande resursnivå. Gränsuppbörden av mervärdesskatt vid handel mellan EG-medlemmar är avsedd att tas bort efter år 1992. Skatteuppbörden och skattekontrollen för denna handel skall skötas på i princip samma sätt som i fråga om den interna handeln. Statistikinsamlingen avseende internhandeln inom EG är tänkt att kopplas till uppbörden av mervärdesskatt när ett enhetligt skattesystem införs inom EG.

Vid tidpunkten för regeringens beslut om tilläggsdirektiv för TDL-utredningen hade frågan om ett svenskt medlemskap i EG av regeringen inte förts under riksdagens prövning. Situationen har nu ändrats och mot bakgrund av de konsekvenser ett EG-medlemskap kan medföra — bl.a. antagande av en EG-tullag och ett system för statistikinsamling — anser utredningen att endast de författningsändringar som bedöms nödvändiga i ett kortare perspektiv bör genomföras.

EES-avtalet innebär inte någon skyldighet för Sverige att ändra sina tullprocedurer. Avtalet lägger inte heller något hinder i vägen för nya nationella procedurregler. EES-avtalet medför således inte några direkta konsekvenser för utredningens arbete.

Uppgiftslämnande

I avsnitt 4 behandlar utredningen den rättsliga regleringen av sättet för uppgiftslämnandet, dels uppgiftsskyldighetens omfattning och hur den är rättsligt reglerad. Utredningen föreslår mot bakgrund av ett eventuellt svenskt EG-medlemskap inte några lagändringar i denna fråga. Utredningen redovisar dock i och för sig tänkbara förändringar i bilaga 4 (lagskissen) och bilaga 5 (motiv till lagskissen) till betänkandet.

Utlämnande av personuppgifter till utlandet

Utredningen konstaterar att undantagsregeln i 1 kap. 3 § tredje stycket sekretesslagen medger att uppgifter ur tullregistret lämnas till utländsk myndighet eller mellanfolklig organisation utan datainspektionens medgivande, om utlämnandet sker enligt lag eller förordning. Samtliga tullsamarbetsavtal — som innehåller regler om uppgiftsutbyte — som Sverige träffat med främmande länder har genom förordning införlivats med svensk rätt. Det innebär således att datainspektionens medgivande enligt 7 kap. 16 § andra stycket samma lag i dessa fall inte blir erforderligt. Gällande ordning behöver därför inte ändras för att möjliggöra det informationsutbyte som följer av Sveriges internationella åtaganden.

När det gäller förfarandet för informationsutbytet av uppgifter ur tullregistret föreslår vi dock två nya regler i tullregisterlagen. Den ena innehåller en allmän regel om utlämnande av uppgifter på ADB till utländsk myndighet och mellanfolklig organisation. Den andra reglerar det fallet då uppgifter som lämnas ut skall användas för automatisk databehandling i en stat som inte har anslutit sig till den europeiska dataskyddskonventionen. I sådana fall fordras enligt förslaget datainspektionens medgivande.

Styrkande handlingar (kontrollunderlaget)

Mot bakgrund av att styrkande handlingar enligt den ordning som förutsattes i Tulldatautredningens förslag och som ligger bakom TDS — normalt inte skall behöva lämnas vid ett elektroniskt uppgiftslämnande föreslår vi efter förbild i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter, att den för vars räkning en vara förs in i landet (importören), oavsett om han lämnar uppgifterna elektroniskt eller inte, skall vara skyldig att i skälighets omfattning genom räkenskaper, anteckningar eller på annat lämpligt sätt sörja för att underlag finns för att fullgöra tulldeklarationsskyldigheten och för kontroll av den (anteckningsskyldighet m.m.). Vi har däremot inte funnit att någon motsvarande regel behövs för exportörer.

Vi föreslår vidare att underlaget skall bevaras under fem år efter den dag varan anmäldes till förtullning. Det motsvarar den tid under vilken eftertulltaxering kan äga rum.

Prop. 1992/93:208

Bilaga 1

Kontrollbefogenheter

ADB-baserade räkenskaper

I avsnitt 7 redogör utredningen för de nuvarande bestämmelserna rörande tullens befogenhet att granska den anmälnings- och/eller uppgiftsskyldiges räkenskaper, anteckningar och andra handlingar och de problem en sådan kontroll möter när företagen datoriserar sina ekonomisystem. Någon skyldighet för den som granskas att låta tullmyndigheten använda dennes terminal eller annat tekniskt hjälpmedel för att ta del av datoriserade räkenskaper m.m. eller att tillhandahålla myndigheten dessa på medium för ADB föreligger inte enligt dessa bestämmelser.

En jämförelse görs med motsvarande bestämmelser om räkenskapskontroll m.m. på skatteområdet i övrigt.

Utredningen föreslår, med beaktande av den jämförelsevis begränsade inriktningen vid tullkontroll till förhållanden som rör in- och utförsel av varor, att tullens befogenheter såvitt avser ADB-baserade räkenskaper begränsas till en rätt att få ut sådana räkenskaper i form av utskrift eller på ADB-medium i maskinläsbar form.

När det gäller behovet av skydd för personuppgifter konstateras att det är mindre vid tullens ADB-revision än när det gäller skattemyndighetenas taxeringsrevision. Utredningen anser dock inte att frågan om integritetsskydd bör lämnas oregerad. Utredningen föreslår att bestämmelserna i 1-4 §§ och 6 § lagen (1987:1231) om automatisk databehandling vid taxeringsrevision, m.m. samt den särskilda förordningen (1987:1232) som ger datainspektionen rätt att utfärda föreskrifter om verkställighet av "ADB-lagen" skall omfatta även tullens verksamhet.

Utredningen föreslår vidare efter taxeringslagens förebild dels att granskning hos enskild inte utan särskilda skäl får verkställas mellan kl. 19.00 och kl. 08.00, dels att sådan granskning i bostadsutrymmen och andra utrymmen som inte hör till verksamheten får ske endast med den granskades medgivande.

Brev och andra postförsändelser

I avsnitt 8 redogör vi för tullverkets nuvarande befogenhet att undersöka brev och andra postförsändelser. Vi menar att befogenheten måste ges ett klarare stöd i tullagen. Vi föreslår därför en regel som uttryckligen ger tullverket en sådan befogenhet i de fall det finns anledning anta att försändelsen innehåller en vara.

Vi föreslår samtidigt att man lagtäster de begränsningar i kontrollbefogenheterna som skyddet av brevhemligheten påkallar. Den undersökning tullmyndigheten gör av brev och andra sådana försändelser för kontroll av anmälnings- och uppgiftsskyldigheten får inte vara mer ingående än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med undersökningen.

En sådan försändelse får öppnas endast hos sådan tullmyndighet där sådana försändelser tullklareras. Beslut om öppnande får fattas endast av chefen vid myndigheten eller den tjänsteman som särskilt förordnats att göra det. Över undersökningen skall föras protokoll. Av protokollet skall framgå ändamålet med undersökningen och vad som därvid förekommit. Har ett brev eller en liknande försändelse öppnats skall adressaten underrättas så snart som möjligt om inte särskilda skäl föranleder annat. Detsamma gäller avsändaren om denne är känd.

S.k. kurirpaket föreslås inte omfattade av denna särskilda ordning.

Straff

Utredningen anser inte att den som underlåter att iaktta en så allmänt hållen bestämmelse om anteckningsskyldighet m.m. som föreslagits skall kunna drabbas av straffansvar. En straffbestämmelse grundad på en så allmänt hållen regel skulle stå i strid mot det sanktionssystem som eljest gäller på beskattningens område.

Förteckning över remissinstanser som avgett yttrande över TDL-utredningens slutbetänkande, Kontrollfrågor i tulldatoriseringen m.m. (SOU 1992:23)

Prop. 1992/93:208
Bilaga 2

Riksdagens ombudsmän (JO), Riksåklagaren (RÅ), Datainspektionen (DI), Bokföringsnämnden (BFN), Kommerskollegium (KK), Postverket, Generaltullstyrelsen (GTS), Riksskatteverket (RSV), Statskontoret, Riksrevisionsverket (RRV), Hovrätten för Nedre Norrland, Malmö tingsrätt, Kammarrätten i Stockholm, Standardiseringskommissionen i Sverige, Stockholms Handelskammare, Grossistförbundet Svensk Handel, Industriförbundet, Föreningen Auktoriserade Revisorer (FAR), Tjänstemännens Centralorganisation (TCO)/TULL-KUST, Svenska arbetsgivareföreningen (SAF), Företagens uppgiftslämnardelegation (FUD) och Sveriges Speditör Förbund.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

16 a §

Den för vars räkning en vara införts är skyldig att i skälighetsomfattning genom räkenskaper, anteckningar eller på annat lämpligt sätt sörja för att underlag finns för att fullgöra deklarationsskyldigheten och för kontroll av den.

Underlaget skall bevaras under fem år efter den dag då varan anmäldes till förtullning.

Om det i lag eller annan författning har föreskrivits längre tid för bevarande av vissa uppgifter gäller den föreskriften.

75 §

För kontroll av att anmälnings- och uppgiftsskyldighet enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen fullgjorts riktigt och fullständigt får tullmyndigheten, utöver undersökning enligt 63 §, förelägga den som är uppgiftsskyldig att för granskning tillhandahålla tullmyndigheten räkenskaper, anteckningar och andra handlingar som rör hans verksamhet. Även den för vars räkning en vara införts eller utförts och annan som bedriver verksamhet av sådan beskaffenhet att uppgift som är av betydelse för kontrollen kan hämtas ur anteckningar eller andra handlingar, som rör verksamheten, kan föreläggas att tillhandahålla handlingar som behövs för kontrollen.

För kontroll av att anmälnings- och uppgiftsskyldighet enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen fullgjorts riktigt och fullständigt får tullmyndigheten, utöver undersökning enligt 63 §, förelägga den som är uppgiftsskyldig att för granskning tillhandahålla tullmyndigheten räkenskaper, anteckningar och andra handlingar som rör hans verksamhet. *ADB-baserade räkenskaper skall därvid efter tullmyndighetens bestämmande tillhandahållas i utskrift eller på ADB-medium.* Även den för vars räkning en vara införts eller utförts och annan som bedriver verksamhet av sådan beskaffenhet att uppgift som är av betydelse för kontrollen kan hämtas ur anteckningar eller andra handlingar, som rör verksamheten, kan föreläggas att tillhandahålla handlingar som behövs för kontrollen.

76 §

I beslut om granskning enligt 75 § skall tullmyndigheten för-

I beslut om granskning enligt 75 § skall tullmyndigheten för-

ordna en eller flera tjänstemän att verkställa granskningen. Tullmyndigheten får, när det behövs, bestämma tid och plats för granskningen.

ordna en eller flera tjänstemän att verkställa granskningen. Tullmyndigheten får, när det behövs, bestämma tid och plats för granskningen. *Om den som granskas medger det får granskningen göras också i annat utrymme hos honom än sådant som huvudsakligen används för verksamheten.*

77 §

Om det är möjligt, skall granskningen ske på sådant sätt och på sådan tid att den inte hindrar verksamheten för den vars handlingar är föremål för granskning. Om räkenskaper och andra handlingar skall granskas på någon annan plats än där de förvaras, skall de mot kvitto överlämnas till den som skall verkställa granskningen. Handlingarna skall lämnas tillbaka så snart som möjligt.

Om det är möjligt, skall granskningen ske på sådant sätt och på sådan tid att den inte hindrar verksamheten för den vars handlingar är föremål för granskning. *Den får inte utan särskilda skäl verkställas hos enskild mellan kl. 19.00 och kl. 8.00.* Om räkenskaper och andra handlingar skall granskas på någon annan plats än där de förvaras, skall de mot kvitto överlämnas till den som skall verkställa granskningen. Handlingarna skall lämnas tillbaka så snart som möjligt.

78 §

Den som verkställer granskningen får ta del av handlingar som är av betydelse för denna även om den, vars handlingar är föremål för granskningen, är skyldig att iaktta tystnad om deras innehåll. Föreligger sådan skyldighet eller anser den vars handlingar skall granskas att handlingens innehåll inte bör komma till någon annans kännedom, får länsrätten på talan av honom besluta att handlingen skall undantas från granskningen, om synnerliga skäl motiverar det.

Länsrätten får besluta om begränsning av rätten att bearbeta sådana ADB-baserade räkenskaper som avses i 75 § andra meningen om det behövs för att uppgifter som enligt första stycket skall undantas från granskningen inte skall bli tillgängliga för den som verkställer granskningen.

Länsrättens beslut får inte överklagas.

1 Förslag till

Lag om ändring i tullagen (1987:1065)

Härigenom föreskrivs i fråga om tullagen (1987:1065)

dels att 11 a, 75-78 och 115 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 16 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 a §¹

Tullmyndigheten kan ge tillstånd till att tulldeklaration och andra uppgifter som skall avges enligt denna lag eller enligt lagen (1987:1069) om tullfrihet m.m. får lämnas genom ett elektroniskt dokument till tulldatasystemet eller på annat sätt med hjälp av automatisk databehandling.

Med ett elektroniskt dokument avses en upptagning vars innehåll och utställare kan verifieras genom ett visst tekniskt förfarande.

Regeringen får meddela föreskrifter om det tekniska förfarandet för uppgiftslämnandet och om förfarandet i övrigt.

Ett tillstånd enligt första stycket får förenas med villkor om det tekniska förfarandet för uppgiftslämnandet och om förfarandet i övrigt.

En tullmyndighet får genom tulldatasystemet överföra elektroniska dokument och andra upptagningar till en uppgiftslämnare.

16 a §

Den för vars räkning en vara förts in är skyldig att i skälig omfattning genom räkenskaper, anteckningar eller på annat lämpligt sätt sörja för att det finns underlag för att fullgöra deklarationsskyldigheten och för kontroll av hur den har fullgjorts.

Avser tulldeklarationen en vara som är införselreglerad skall vad som nu sagts även gälla handlingar som visar att införselvillkoren är uppfyllda.

Underlaget skall bevaras under fem år efter den dag då varan anmäldes till förtullning.

Om det i lag eller annan författning har föreskrivits längre tid för bevarande av vissa uppgifter gäller den föreskriften.

75 §

För kontroll av att anmälnings- och uppgiftsskyldighet enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen fullgjorts riktigt och fullständigt får tullmyndigheten, utöver undersökning enligt 63 §, förelägga den som är uppgiftsskyldig att för granskning tillhandahålla tullmyndigheten räkenskaper, anteckningar och andra handlingar som rör hans verksamhet. Även den för vars räkning en vara införts eller utförts och annan som bedriver verksamhet av sådan beskaffenhet att uppgift som är av betydelse för kontrollen kan hämtas ur anteckningar eller andra handlingar, som rör verksamheten, kan föreläggas att tillhandahålla handlingar som behövs för kontrollen.

För kontroll av att anmälnings- och uppgiftsskyldighet enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen fullgjorts riktigt och fullständigt får tullmyndigheten, utöver undersökning enligt 63 §, förelägga den som är uppgiftsskyldig att för granskning tillhandahålla tullmyndigheten räkenskaper, anteckningar och andra handlingar som rör hans verksamhet. *Räkenskaper som förs med hjälp av automatisk databehandling skall därvid efter tullmyndighetens bestämmande tillhandahållas i utskrift eller på medium för automatisk databehandling.* Även den för vars räkning en vara förts in eller förts ut kan föreläggas att tillhandahålla handlingar som behövs för kontrollen. *Detsamma gäller andra personer som bedriver verksamhet av sådan beskaffenhet att uppgift som är av betydelse för kontrollen kan hämtas ur anteckningar eller andra handlingar, som rör verksamheten.*

76 §

I beslut om granskning enligt 75 § skall tullmyndigheten förordna en eller flera tjänstemän att verkställa granskningen. Tullmyndigheten får, när det behövs, bestämma tid och plats för granskningen.

I beslut om granskning enligt 75 § skall tullmyndigheten förordna en eller flera tjänstemän att verkställa granskningen. Tullmyndigheten får, när det behövs, bestämma tid och plats för granskningen. *Om den som granskas medger det får granskningen göras också i andra utrymmen hos honom än de som huvudsakligen används för verksamheten.*

77 §

Om det är möjligt, skall granskningen ske på sådant sätt och på sådan tid att den inte hindrar verksamheten för den vars handlingar är föremål för granskning. Om räkenskaper och andra handlingar skall granskas på någon annan plats än där de förvaras, skall de mot kvitto överlämnas till den som skall verkställa granskningen.

Om det är möjligt, skall granskningen ske på sådant sätt och på sådan tid att den inte hindrar verksamheten för den vars handlingar är föremål för granskning. *Den får inte utan särskilda skäl verkställas hos enskild mellan kl. 19 och kl. 8.* Om räkenskaper och andra handlingar skall granskas på någon annan plats än där de förvaras,

Handlingarna skall lämnas tillbaka så snart som möjligt.

skall de mot kvitto överlämnas till den som skall verkställa granskningen. Handlingarna skall lämnas tillbaka så snart som möjligt.

78 §

Den som verkställer granskningen får ta del av handlingar som är av betydelse för denna även om den, vars handlingar är föremål för granskningen, är skyldig att iaktta tystnad om deras innehåll. Föreligger sådan skyldighet eller anser den vars handlingar skall granskas att handlingens innehåll inte bör komma till någon annans kännedom, får länsrätten på talan av honom besluta att handlingen skall undantas från granskningen, om synnerliga skäl motiverar det.

Länsrätten får besluta om begränsning av rätten att bearbeta sådana räkenskaper som förs med hjälp av automatisk databehandling och som avses i 75 § andra meningen om det behövs för att uppgifter, som enligt första stycket skall undantas från granskningen, inte skall bli tillgängliga för den som verkställer granskningen.

Länsrättens beslut får inte överklagas.

115 §²

Regeringen får bemyndiga generaltullstyrelsen att meddela föreskrifter i de ämnen som anges i 3 §, 5 § andra stycket, 7 § första stycket 1, 7 § andra stycket, 8 § första stycket 2 och andra stycket, 9 § första stycket, 12 § tredje stycket, 14 § andra stycket, 15 § tredje stycket, 16 § första stycket, 27, 34 a, 44 och 45 §§, 47 § första stycket andra meningen, 49 § första stycket, 51 § andra stycket, 52 § andra stycket, 72 §, 73 § tredje stycket och 110-113 §§.

Regeringen får bemyndiga generaltullstyrelsen att meddela föreskrifter i de ämnen som anges i 3 §, 5 § andra stycket, 7 § första stycket 1, 7 § andra stycket, 8 § första stycket 2 och andra stycket, 9 § första stycket, 11 a § tredje stycket, 12 § tredje stycket, 14 § andra stycket, 15 § tredje stycket, 16 § första stycket, 27, 34 a, 44 och 45 §§, 47 § första stycket andra meningen, 49 § första stycket, 51 § andra stycket, 52 § andra stycket, 72 §, 73 § tredje stycket och 110-113 §§.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1993.

Lag om ändring i lagen (1987:1231) om automatisk databehandling vid taxeringsrevision, m.m.

Härigenom föreskrivs att 1, 3 och 6 §§ lagen (1987:1231) om automatisk databehandling vid taxeringsrevision, m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag gäller vid myndighets revision avseende skatter och socialavgifter som innefattar automatisk databehandling av personuppgifter i personregister enligt datalagen (1973:289).

Denna lag gäller vid myndighets revision avseende skatter och socialavgifter *samt sådan granskning som sker med stöd av 75 § tullagen (1987:1065)* som innefattar automatisk databehandling av personuppgifter i personregister enligt datalagen (1973:289).

3 §

Datainspektionen utövar tillsyn över att granskning som sker med hjälp av automatisk databehandling inte medför otillbörligt intrång i personlig integritet. Härvid tillämpas 15 § andra stycket och 16 § datalagen (1973:289).

Den som verkställer revisionen skall lämna datainspektionen de uppgifter om den automatiska databehandlingen som inspektionen begär för sin tillsyn.

Den som verkställer revisionen *eller granskning enligt 75 § tullagen (1987:1065)* skall lämna Datainspektionen de uppgifter om den automatiska databehandlingen som inspektionen begär för sin tillsyn.

6 §

Den som har beslutat om revisionen och den hos vilken revisionen sker får överklaga datainspektionens beslut enligt denna lag hos regeringen. Även justiekanslern får överklaga ett sådant beslut för att ta till vara allmänna intressen.

Den som har beslutat om revisionen *eller granskning enligt 75 § tullagen (1987:1065)* och den hos vilken revisionen *eller granskningen* sker får överklaga Datainspektionens beslut enligt denna lag hos regeringen. Även Justiekanslern får överklaga ett sådant beslut för att ta till vara allmänna intressen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1993.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 1993-03-25

Närvarande: justitierådet Per Jermsten, justitierådet Inger Nyström, regeringsrådet Leif Lindstam.

Enligt protokoll vid regeringssammanträde den 18 mars 1993 har regeringen på hemställan av statsrådet Lundgren beslutat inhämta lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i tullagen (1987:1065),
2. lag om ändring i lagen (1987:1231) om automatisk databehandling vid taxeringsrevision, m.m.

Förslagen har inför lagrådet föredragits av kammarrättsassessorn Per Kjellson.

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

